

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PART KOZLONYE.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, esütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak: Helyben és postán felvéve: Egy évre 10 ft. — kr. 2, fél évre 5 ft. 50 kr.

Hirdetési díj: Ötvenéves postavezet 5 kr. Nagyból kezdve, mint azelőtt több.

Felhívás előfizetésre.

A „Debreczen“ ápril—június negyedévi folyamára előfizetést nyitunk.

Rajtunk nem fog mulni, hogy minél kielégítőbb lapot adjunk a t. közönségnek. Munkatársaink eddigi becses működése biztosítékul szolgálhat a jövőre is, hogy a „Debreczen“ kitűnő szellemi erők támogatják.

Politikai elvünk marad az eddigi s attól hajszalnyit sem távozzunk. A társadalom, közművelődés, ipar, kereskedelem és gazdaság terére is kiterjesztjük figyelmünket.

Kiterjedt vidéki levelezésünk a vidéki mozzanatokat hiven képviseli.

A fontosabb hazai eseményekről eredeti távirataink értesítik az olvasót.

Kiváló gondot fordítunk természetesen a helyi érdekekre.

Közleményeinkben gyorsan s pontosak leszünk.

Előfizetési ár. negyedévre, (ápril—június) 2 ft 50 kr.

Ajánljuk lapunkat a közönség becses figyelmébe.

Debreczen, 1875. márcz. hó.

Oláh Károly, Szatmári Károly, laptulajdonos. felelős szerkesztő.

226.

Debreczen, márcz. 23.

A hazamegmentés száraz földén, imár kétszázhuszonhatan kötötték ki. Hanem ez a száraz föld, a kemény százsorszépét, a szeretet istenfaleveleit bőven termelve, az állami hivatal élel-lati járjával dúsodva is, csak vándor-lápmarad.

Ma egyik, holnap másik határon.

A vándorláp természete szerint, ha Nagy-Czigándon kelünk fel, estére Karádon vagyunk, a nélkül, hogy megtettük volna a három mértöldnyi utat, mely a két tiszaháti községet elválasztja. Kaszálunk istenesen, — és evezünk öntudatlanul, emberiesen.

Midőn a kényelmesen ruganyos se-lyem-pászt, talpunkat minél gyorsabb lépésre készíti, hiába futkosunk erős akarattal, törheden erélylyel, egymás le-fegyverzése érzetével a távolban es illogó lidérczényen után; — mert a vándorláp kérlelhetlenül evez.

Ha a csillogó fényt elérni óhajta-nók, az erőnek meghaladó útrábsán ki-merülve, vagy haszonvehetlenül marad-nánk az illatos vázón, vagy a haragos tengerszem methenden áldozatai lennénk.

A honatyák közül, mint mondják, kétszázhuszonhat már ott kaszál a vándor-lápon.

A hont újáteremté bölcs Deák. „A kinek nagy szíve tiszta gyémánt, jelleme

A „DEBRECZEN“ tárczája.

EGY BUKOTT NAGYUR.

— Történeti beszély. —

Dr. Fekete Lajostól.

(Folytatás.)

Legyen meg kívánságod! de ne késsél soká, válaszolt az atya, s ismét elmerült ábrándképi közt, gondolata túl szárnyalt a tengeren, messze hazájában.

Miről is tudna a számtízét másról ábrándozni, mint hazájáról! ...

Az olvasó könnyen eltalálja, hogy ez ősz féri Kórmendi László uram, a számtízét, és vele egyetlen leánya Ilonka! ki gyermekies vidorsággal távozott el a mesei virágokkal himzett téré, hol bódog elégteliséggel válogat-kis kezei a szelid nefelejt, az illatos de-mutka, a jó szagu ibolya, a pompás gyöngy-virág, és sárga szironták, és isten tudja mi-féle virágok közt.

Mig Ilon virágaival elmerülve foglal-kozott, ama halvány, szomorú ifjú tévedt arra. E jelenetet leírni képtelen vagyok, mely-

226.

Debreczen, márcz. 23.

A debreczeni ref. népiskola-tanító „tanügyi értekezlete“ folyó hó 20-ikán tartotta hivatalgyűlését. E gyűlés folyamán fölmerült, hogy a „Debreczen“ helyi lap 53-ik számában „Falsú levelek a tanügy köréből“ cím alatt, Gáthalmi ur, hogyan veri arcúl általában a hazai tanítói értekezleteket? Azoknak tevékenységét a sértő gúnnyal megérthetjük, — magukat a tanítói egyeteket „burjánok“nak nevezi a népevelés mezején.

A helyett, hogy a hatáskörében eső hiányokat javítaná, keserű megaláztatást okozva hurcolja a nagy közönség elé.

Hogy általában a hazai tanító értekezletek burjánok lennének a népevelés mezején, a debreczeni népiscolatanító „tanügyi értekezlete“ nem ismerhet el; meg van győződve, — hogy a tanítói értekezletek komoly méltóságu eszmésereje, nemcsak Debreczenben, hanem a haza más illyenki egyeleténél is megtermi kívánatos gyümölcsét.

Nehogy a nagy közönség csakugyan el-higye a fentebb idézett czikk tartalmát s újjal mutasson a népiscola-tanítókra, mint a nevelészet burjánterjesztő kertészzeire:

Megbizatik az értekezleti jegyző, — hogy hozza nyilvánosságra értekezletünk társas együttműködésének azon tényeit, — melyek pedagógiai élő mozgásáról legalább ez évben tanuskodnak.

1875 január 9-ikén tartott tanügyi értekezlet jegyzőkönyvéből:

V. Ertekező Dóczy Gedeon leánynevelői igazgató figyelemfelhívó előadásában, az olvasásánál történetét, s azon módszereket vázolja, melyek a tantárgyat illetőleg eleitől fogva divatoztak s egymást helyökből kitolták. Beszél a betűzött módszerről. — A Stephani hangzóató, a Jacotot mondatolvasató, a Krug hangszervi módszereiről, Pestalozzit nagy ke-

szellett említi fel. Beszél az irvoalvasás elő-nyeiről, a hangzóóra irvoalvasás módszerét leghálásbann bizonyítja. Ezen módszert gyakorlatilag is bemutatja: előbb a leányok, után palatáblán írat, segédül vevén, az általa kemény papírból kiragadott betűszöveget, a névelés előtt érzelmetőbbé s biztosabb eredményűvé teszi a tanulást.

1875. febr. 24. tartott tanügyi értekezlet jegyzőkönyvéből:

III. Herczeg János, péterfia-utcai leánytanító szöszékre léptével, kártsáinak figyelemmel kérve, kijelenti, hogy az „Alaki és anyagi tanításról, mindkettőnek körvonalozásáról“ fog értekezni. Felolvastott értekezésében a tanmenet egymántáján mérlegeli s határozza, az analitici és synthetici módszert jellemzi. A tanítás formáját I. Folytonosan előadó. II. Megszakított. III. Találkozó tanmód szerint igyekszik meghatározni. Beszéde első részét, a tanító első utolsó szaka között önálló tanítói mozgás alkalmazásával, a szabad előadás, vizsgáló kérdések szerint létesített oktatás megszilárdításával, — a megszakított tanmódot: egyszerűsített összetett átmenő kérdések és feleletek, különösen a felbontó kérdési mód, — a találkozó tanmódot: a tanítási hang, a tanító egyéni helleket: mint lelkészes a tárgy iránt, az élénkség, a tanítói méltóság s tekintély feltüntetése által állítja előtérbe. Végül ernyedetlen tanulmány, — folytonos munkálkodásra lelkesít értekezése.

1875. márcz. 20. Dóczy Gedeon, a tizes s tizedes számszámzerről, annak módszertanáról értekezett. Ertekezésének részletei meg nem közölhetők, mivel a jegyzőkönyv hitelesítve nincs.

Kállay István, értekezleti jegyző.

A diadal napja.

Mottó: Van hát únnap, van még a világon! — Vorosmarly.

Nem Komárom, hanem Debreczen városa fogja megmennteni a hazát.

Holnap lesz az első nagy nap, — midőn közönséges korszakunkban először választ Debreczen — kormánypartit jelöljétek.

Ez aztán nagy diadalnap lesz a — bécsi politikára.

Ellenjelölt hiányában „egyhangulag“ fog megválasztatni Tisza Kálmán belügyminiszter ő nagyméltósága, a kit osztatlan örömmel üdvözöltünk akkor is, midőn a „bihari pontok“ szilárd alapján állott.

Lelekesejtek polgárok! Ti már „mindent megvertetek.“ Mit is gondolátok a jövőre? De aztán ne panaszkodjatok többé a jelen idők mostohaországára. Mert hiszen ti is segítetek fentartani a jelen közönséges helyzetet.

Vidék.

— „Debreczen“ levelezése. —

H.-Nánás, márcz. hó.

A h. nánási takarékpénztár 1-50 évi üzletkimutatása 1874. A) Forgalmi kimutatás 1874-dik évről Bevételek: Alapító 30,000 ft.

B) Jövedelemkimutatás 1874. december 31. Tartozás: Házber 400 ft, költség 1163.32, tiszti fizetés 2732.24, felszerelési használati levonása 51.80, folyó kamat 671.30, adó 130 ft, ez évi jövedelem mint egyenleg 3319.03, összesen 8467.69.

Követelés: Váltó kamat 4564.51, előleg kamat 1.41, irás díj 2514.42, részvény átirátás 277 ft, előleges költség 1000, nyomatványokért 110.35, összesen 8467.69. Takács László, igazgató. Tóth János, pénztárnok. Popper Sámuel, könyvelő. Ezen jövedelem-kimutatást a könyvkezelő összehasonlítván, teljeseleg meggyezőknek találta. H.-Nánás, 1875. febr. 2. Bodor Imre, Popovics Gábor, Buzul Gyula.

— Vidéki hírek. Karczagon 10 olvasóegylet van, s mindegyiknek szép számmal van tagja. Kolozsvárt Lugossy József régi hűvédőtiszt meghalt. A fumielt tengerészeti akadémiánál okt. 1-én több fizetéses hely lesz betöltendő. Kulán József polgár 25 évet töltött adott népevelési s apodai czérra. Sopronban e hó 16-án a vendéglőbe egy rablógyűlés mezt, a szabaleányt már fogjagatta, de észrevették, s a gazember leharagott ujjal megugrott. Szolnokon levesosztást alkult s naponta 200 szegényt lát el. A nagyszombati cukorgyár megbukott.

A király száműzött ezért az országból, vagyonom lefogaltatta, én ez eset után Ilonkával, s egy hü szolgámmal ide Rómába vonultam, s azóta itt élünk örömetlenül.

Zizim megilletődve hallgatta végig e szavakat, s a mint beszédét elvezte Kórmendi uram, bátorítólólag szólt hozzá: Ne busulj uram! atyám: én el fogom enyészetni bánatidat, van nekem itt egy hatalmas partfogó, ki sok mindent képes elintézni, ő kifogja eszközölni a hazába való szabad vissza térhetésre, é jóakaróm a pápa.

Zizim szinte elpanaszolta sorsát az ősz Kórmendinek, szíve megkönyömbült. Oly jól esik, ha van egy bizalmas emberünk, kinek elmondhatjuk, elpanaszolhatjuk a szív fájdalmait, ki azt megérti, átérti, oly jól esik az!..

VI. Egy hónappal lépünk hátra! E hónap sok örömet hozott történetünk főszereplőire. Kórmendi Lászlónak meghozta a királyi kegyelmet a honába visszatérésre, meghozta a szegényt, büntetést a vádaskodó Palócainak, s társainak, meghozta a boldogságot Zizimnek és Ilonkának.

(Vége köv.)

MARI KÁROLY.

MARI KÁROLY.

MARI KÁROLY.

MARI KÁROLY.

MARI KÁROLY.

MARI KÁROLY.

MARI KÁROLY.

MARI KÁROLY.

MARI KÁROLY.

MARI KÁROLY.

MARI KÁROLY.

MARI KÁROLY.

MARI KÁROLY.

MARI KÁROLY.

MARI KÁROLY.

MARI KÁROLY.

MARI KÁROLY.

